

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞINA

Türkiye'nin ilk imzacısı olduğu ve TBMM onayına sunulmadan gayri hukuki biçimde çekildiği Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'ni tekrar imzaya açılması amacıyla bir genel görüşme açılmasını talep ederim.

Adalet KAYA

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

20 Mart 2021'de Cumhurbaşkanı Kararnamesiyle hukuka aykırı biçimde Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi, sık kullanıldığı haliyle İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı alınması, kadına yönelik şiddetin artmasına ve şiddetle mücadele mekanizmalarının zayıflamasına yol açmıştır. Örneklemek gerekirse, kararın yayınlanmasının ardından kolluk güçlerinin yasal mevzuatın da ortadan kalktığı yönündeki söylem ve davranışları; kadınların kolluk güçlerine başvurularında engel teşkil etmiştir. Öyle ki İstanbul Sözleşmesinden çekilme kararıyla birlikte 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun da yürürlükten kalktığına ilişkin yanlış algıyı düzeltmek için İçişleri Bakanlığı 81 vilayetin Emniyet Müdürlüğüne seslenerek yurttaşlara güvence verilmesi gerektiğini belirtmek zorunda kalmıştır.

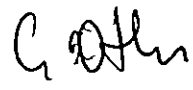
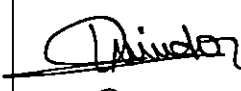
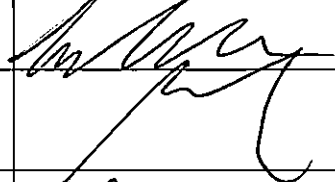
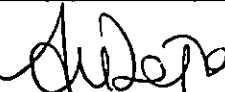
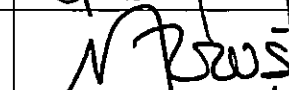
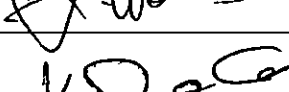
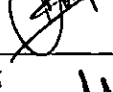
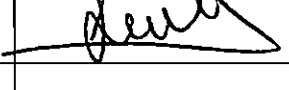
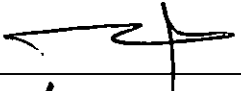
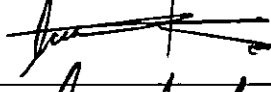
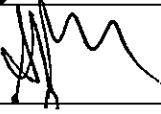
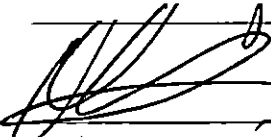
Sözleşmeden çekilme kararı, yargı pratiklerinde de cinsiyetçi yaklaşımların yeniden artmasına yol açmakta kadın ve LGBTİ+lara yönelik işlenen suç davalarında karar verme süreçleri faillerin avantajına olacak biçimde uzatılmaktadır. Yine kadın cinayetinden yargılanan faillere ceza indirimleri verilmeye devam edilmektedir. Yargıtay Ceza Genel Kurulu 33 yaşındaki TRT sanatçısı Hatice Kaçmaz'ı öldüren Orhan Munis'e "Kaçmaz evlenme teklifini kabul etseydi cinayet işlenmezdi" gerekçesiyle ceza indirimi uygulamıştır. Kamuoyunda büyük tepki uyandıran Pınar Gültekin cinayetinin sanığına da benzer biçimde haksız tahrik indirimi uygulaması bu duruma sadece birer örnektir.

Sözleşmeden çekilme kararı sonrası Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'nın sığınaklarda nitelik ve nicelik bakımından iyileştirmeye gidileceğini beyan etmesine rağmen sığınak sayılarında artış olmamıştır. Koruma kararı süreleri 6 aydan kısa verilmeye başlanmıştır. Kadın örgütlerine yapılan şiddet başvurularındaysa artış gözlenmiştir.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin Türkiye'ye özgü bir sorun olmaktan ziyade küresel ölçekli bir sorun olduğu açıktır. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) hazırladığı son Toplumsal Cinsiyet Sosyal Normları Endeksi (GSNI) raporu, dünyada son 10 yılda kadınlara karşı önyargılarda pek gelişme olmadığını ve her 10 erkekten 9'unun kadınlara karşı önyargılı olduğunu ortaya koymuştur. Rapora göre dünyada insanların yarısı, hala erkeklerin kadınlardan daha iyi siyasi lider, yüzde 40'tan fazlası da, erkeklerin iş dünyasında daha iyi yönetici olduğunu düşünmektedir. 14 Mayıs 2023'te gerçekleştirilen Milletvekili Seçim sonuçları, kadınlara seçme ve seçilme hakkını Batılı ülkelere kıyasla daha erken dönemde tanımakla övünen Türkiye için kadın temsiliinde oldukça başarısız bir tablo ortaya çıkarmaktadır. Yüksek Seçim Kurulu'nun açıkladığı resmi sonuçlara göre Meclis'in yalnızca beşte biri kadın vekiller tarafından temsil edilmektedir. Önceki dönem yüzde 17,1 olan kadın temsil oranının yeni dönemde yüzde 20,1'e yükselmesini sağlayan en önemli etmen ise listelerinden yüzde 49 oranında kadın milletvekili seçilen Yeşil Sol Parti'dir.

Siyasette ve tüm yönetim kademelerinde kadınların daha fazla yer alması toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan sorunlara gerçekçi çözümler üretilmesinde rol oynayacaktır. İstanbul Sözleşmesi de kadına yönelik her türlü şiddetle mücadelenin yanı sıra kadınların toplumun her alanda güçlenmesini, karar mekanizmalarında yer almasını hedefleyen ve bu doğrultuda yol haritası oluşturan bir sözleşmedir. Bu bağlamda İstanbul Sözleşmesinin yürürlükten kaldırılması, başta kadın hakları olmak üzere bir bütün olarak ülkeyi demokrasiden, hukuktan ve eşitlikten uzaklaştıran bir faktör haline gelmiştir.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kadına yönelik her türlü şiddetle etkin mücadele, toplumsal cinsiyet eşitliği, demokrasi ve insan hakları noktasında hayati önemde olan ve Meclis'in 24 Kasım 2011'de 247 vekilden 246'sının kabul oyu vererek yürürlüğe aldığı İstanbul Sözleşmesi olarak da bilinen Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin tekrar yürürlüğe alınması ve etkin uygulanmasının gündeme alınması amacıyla genel görüşme açılmasını talep ederim.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18			
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	